

آشنایی با

رویه

محمود رضا برازش

پاییز ۱۳۹۱

برازش، محمودرضا، ۱۳۴۱
روسیه / گردآوری و تنظیم محمودرضا برازش - مشهد انتشارات آفتاب هشتم، ۱۳۹۱

۴۲۲ ص: نقشه (سیاه و سفید)

ISBN: 978-964-2839-76-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۳۹-۷۶-۶

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا (فهرست نویسی پیش از انتشار)

۱. الف، محمودرضا برازش، ۱۳۴۱ ب انتشارات آفتاب هشتم، ج. عنوان

۹۳۷/۰۸۶

لقب ۱۳۹۱ ۹ ر ۴ ب / ۵۱۰۷۶ Dk

۲۸۲۶۱۱۵

کتابخانه ملی ایران

آشنایی با

روسیه

محمودرضا برازش

بخش پژوهش و تحقیق موسسه فرهنگی آفتاب هشتم توس

با همکاری: مریم نمازیان - سودابه حسین زاده

ویراستار: رویا یناللهی

صفحه آرا: حبیبه هاشم زاده

چاپ اول: ۱۳۹۱

۲۰۰۰ نسخه پالتویی

چاپ: دقت

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۳۹-۷۶-۶

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

انتشارات آفتاب هشتم - صندوق پستی ۹۱۳۷۵-۱۸۸۶

تلفن دفتر: ۰۵۱۱-۸۴۳۸۱۳۲

فروشگاه: ۰۵۱۱-۷۱۲۶۰۳۹ - فروشگاه: ۰۵۱۱-۸۴۰۵۹۸۳

Website: <http://Aftab8th.com> Email: Aftab8th@gmail.com

۶	مقدمه
۹	جغرافیای طبیعی
۹	موقعیت جغرافیایی
۱۱	مناطق طبیعی
۱۲	آب و هوا
۱۳	کوه‌ها
۱۴	رودخانه‌ها و کانال‌های آبی
۱۷	دریاچه‌ها
۱۸	جزایر
۱۹	جلگه و فلات
۲۰	خاک
۲۰	پوشش گیاهی
۲۳	حیوانات
۲۵	جغرافیای انسانی
۲۵	جمعیت
۲۵	تراکم جمعیت
۳۱	پرچم
۳۳	زبان و خط
۳۴	نژاد
۳۶	مهاجرت
۳۷	مذهب
۳۸	اسلام
۴۱	فرهنگ و آداب و رسوم
۴۳	مناسبت‌ها و رویدادها
۴۷	خوراک
۵۴	پوشاک

۵۸	ادبیات
۶۳	معماری
۶۵	موسیقی
۷۰	سینما
۷۵	صنایع دستی
۷۶	آموزش و پژوهش
۷۹	ورزش
۸۷	جغرافیای اقتصادی
۸۷	اصول کلی
۸۸	واحد پول
۸۹	تحقیقات و تولید علم
۹۴	عضویت در سازمان‌های اقتصادی
۹۵	صادرات و واردات
۹۵	معادن و منابع طبیعی
۹۶	انرژی
۱۰۲	صنایع
۱۰۶	خدمات
۱۰۷	حمل و نقل
۱۱۲	کشاورزی
۱۱۴	جنگل‌داری
۱۱۴	ماهگیری
۱۱۵	جهانگردی
۱۱۷	تاریخچه
۱۳۱	سیاست و حکومت
۱۳۱	قانون اساسی و ویژگی‌های آن
۱۳۳	قوه مجریه

۱۳۴	قوه مقننه
۱۳۵	قوه قضایه
۱۳۵	احزاب سیاسی
۱۳۸	عضویت در سازمان‌های بین‌المللی
۱۳۹	سیاست داخلی و خارجی
۱۴۱	روابط با جمهوری اسلامی ایران
۱۵۵	مناطق دیدنی
۱۵۵	مسکو
۱۹۴	سن پترزبورگ
۲۳۸	نووسیرینسک
۲۵۶	نیزنی نووگورود
۲۷۳	سامارا
۲۸۴	امسک
۲۹۵	کازان
۳۱۷	یکاترینبورگ
۳۳۴	آستاراخان
۳۴۲	ولادی وستوک
۳۵۴	ولگاگراد
۳۵۴	کالینگراد
۳۸۷	ایرکوتسک
۳۸۶	چلیابینسک
۳۹۴	موزه‌ها و کتابخانه‌ها
۳۹۶	میراث جهانی یونسکو
۴۰۶	جایزه نوبل
۴۰۸	مشاهیر
۴۲۳	کلمات متداول و جملات کاربردی

مقدمه

روسیه با ۱۷,۰۷۵,۴۰۰ کیلومتر وسعت، پهناورترین کشور جهان است. فاصله روسیه در شرق با آلاسکا که در قاره آمریکا واقع شده، به اندازه تنگه برینگ است که تنها ۵۶ کیلومتر عرض دارد؛ و سراسر شمال قاره آسیا را در برمی گیرد و تا سواحل دریای بالتیک و خلیج فنلاند در اروپا پیش می رود. این کشور، تاریخی پرفراز و نشیب داشته است؛ در چند صد سال اخیر و در زمان حکومت تزارها، به مرور با تصرف بخش هایی از کشورهای مختلف، بر قلمرو این کشور افزوده شد. به طور مثال، طی قرارداد گلستان، ترکمانچای و آخال، بخش های وسیعی از سرزمین های شمال ایران در زمان قاجار، در اختیار روسیه قرار گرفت. از سوی دیگر، این کشور وسیع، همواره مورد توجه امپراتوران و جنگاوران تاریخ بوده است. ناپلئون بناپارت، امپراتور فرانسه، در سال ۱۸۱۲ تا فتح مسکو پیش رفت، ولی در آنجا با شهری ویران و سوخته مواجه شد؛ لشکریانش در راه چند هزار کیلومتری بازگشت به فرانسه، با مشکلات بسیاری مواجه شدند و امپراتوری او به شدت تضعیف شد. هیتلر، رهبر آلمان نازی، علیرغم پیمان با استالین طی جنگ جهانی دوم، به روسیه حمله کرد و تا دروازه های مسکو پیش رفت، ولی استقامت ارتش روسیه و سرمای سخت آن کشور، مانع پیشروی بیشتر آنها شد؛ شکست آلمان نازی در جبهه روسیه، شاید مهم ترین عامل شکست آلمان در جنگ جهانی دوم بود. طی جنگ جهانی دوم، روسیه که اکنون اتحاد جماهیر شوروی نام داشت، بازم بر وسعت خود افزود و سرزمین های دیگری را به طور رسمی به خود ملحق کرد و کشورهای اروپایی شرقی را مطیع خود ساخت.

در سال ۱۹۱۷، حکومت تزارها به دست کمونیست ها به رهبری لنین، خاتمه یافت و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی شکل گرفت. با توجه به این که شوروی از فاتحان اصلی جنگ جهانی دوم بود، قدرت زیادی بدست آورد و با همکاری برخی کشورها، بلوک شرق را در مقابل بلوک غرب که نظام سرمایه داری داشت، به وجود آورد. رقابت این دو بلوک تا سال ۱۹۹۰ ادامه داشت. در این سال بود که نظام کمونیستی که دیگر قدرت سابق را نداشت، فرو پاشید و از فروپاشی آن، اتحاد جماهیر شوروی و ۱۳ کشور کوچک و بزرگ حاصل شد که سه کشور ترکمنستان، آذربایجان و ارمنستان از همسایگان شمالی

ایران هستند. کشور روسیه، بزرگ‌ترین و مهم‌ترین کشور باقیمانده از این فروپاشی است و طبق توافقات، جانشین شوروی در سازمان‌های مختلف بین‌المللی از جمله سازمان ملل با حق و تو در شورای امنیت شد. طی بیست و یکسال اخیر که روسیه جدید شکل گرفته، نظام انتخاباتی چند حزبی مشابه کشورهای غربی، در آن ایجاد شده است. در کشوری که در نظام کمونیستی افراد مالکیت شخصی نداشتند و همه اموال متعلق به حکومت بود، اکنون مسکو بعد از نیویورک و لندن، سومین شهر میلیاردرنشین جهان است و بسیاری از میلیاردرهای روسی افراد سرشناسی در جهان هستند.

همان‌طور که ذکر شد روسیه طی چند قرن اخیر از کشورهای قدرتمند و ثروتمند جهان بوده است؛ بنابراین بناهای باشکوه زیادی در آن ساخته شده است، همچنین آثار هنری زیادی در آن خلق و آثار بسیاری نیز از اقصای نقاط جهان به این کشور منتقل شده است. به طوری که موزه‌ها و نگارخانه‌ها و کتابخانه‌های روسیه از غنی‌ترین نوع خود در جهان هستند که از آن جمله می‌توان موزه آرمیتاژ در سن پترزبورگ را نام برد.

در این سرزمین وسیع منابع طبیعی و معادن مختلفی وجود دارد؛ به طوری که حدود یک سوم جنگل‌های جهان در روسیه قرار دارد و این کشور بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده بسیاری از اقلام و مواد مانند گاز و نفت است.

روسیه دانشمندان و هنرمندان زیادی را به جهان معرفی کرده است که ذکر همه آنها در این مقدمه میسر نیست، لیکن ذکر یک نکته ضروری است: قدرت و ثروت یک کشور ابرقدرت با تولید علم، فرهنگ و هنر، حلقه مستحکمی را ایجاد می‌کند و این حلقه سال‌ها در روسیه وجود داشته است. اکنون روسیه مرحله نوینی را در سیاست و اقتصاد طی می‌نماید و به سرعت در حال تبدیل شدن به یک کشور مدرن است.

ارتباط ایران و روسیه در طی تاریخ با فراز و نشیب‌های زیادی همراه بوده است و امید آن می‌رود روابط دو کشور به نحوه مطلوب تنظیم شده و ادامه یابد و مردم دو کشور از آن بهره‌مند شوند.

محمود رضا برازش

مشهد مقدس

نام رسمی: روسیه فدرال (Russian Federation)

پایتخت: مسکو (Moscow)

نوع حکومت: جمهوری فدرال (Republic Presidential Federal)

رئیس حکومت: رئیس جمهور

رئیس دولت: نخست وزیر

زبان رسمی: روسی (Russian)

مذهب رسمی: مسیحیت ارتودوکسی (Christianity Orthodox)

نام قدیم کشور: اتحاد جماهیر شوروی (Soviet Union)

روسیه تزاری (Tsardom of Russia)